

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อเป็นแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์” มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้ คือ ๑) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ๒) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ และ ๓) เพื่อเสนอการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อเป็นแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์

ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ โดยแจกแบบสอบถามจำนวน ๒๓๙ ชุด ร่วมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน ๒๕ คน เพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ โดยทำการวิเคราะห์ทดสอบความสัมพันธ์แบบไคสแควร์ (Chi-Square test) และปัจจัยด้านครอบครัว, ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ โดยทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวน ๒๐๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๔ มีอายุระหว่าง ๑๕-๑๘ ปี จำนวน ๒๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๘ มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน ๙๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๔ มีอาชีพก่อนเข้าสู่สถานพินิจ รับจ้าง จำนวน ๘๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๘ มีรายได้ต่อวันระหว่าง ๑๐๑-๓๐๐ บาท จำนวน

๑๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๐ มีภาวะสุขภาพแข็งแรงดี จำนวน ๒๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๔ สถานภาพครอบครัว อยู่ร่วมกันกับบิดามารดาจำนวน ๑๐๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๘

๕.๑.๒ พฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของผู้ตอบแบบสอบถาม

บุหรี พบว่า มากที่สุด คือ เคยใช้ จำนวน ๒๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๔ รองลงมา คือ ไม่เคยใช้ จำนวน ๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๖

สุรา พบว่า มากที่สุด คือ เคยใช้ จำนวน ๒๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๐ รองลงมา คือ ไม่เคยใช้ จำนวน ๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐

กัญชา พบว่า มากที่สุด คือ เคยใช้ จำนวน ๑๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๖ รองลงมา คือ ไม่เคยใช้ จำนวน ๘๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๔

ยาบ้า พบว่า มากที่สุด คือ เคยใช้ จำนวน ๑๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๓ รองลงมา คือ ไม่เคยใช้ จำนวน ๙๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๗

ฝิ่น พบว่า มากที่สุด คือ ไม่เคยใช้ จำนวน ๒๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๑ รองลงมา คือ เคยใช้ จำนวน ๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๙

เฮโรอีน พบว่า มากที่สุด คือ ไม่เคยใช้ จำนวน ๒๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๘ รองลงมา คือ เคยใช้ จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๓

สารระเหย พบว่า มากที่สุด คือ ไม่เคยใช้ จำนวน ๒๐๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๗ รองลงมา คือ เคยใช้ จำนวน ๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๐

ยาอี/ยาเลิฟ พบว่า มากที่สุด คือ ไม่เคยใช้ จำนวน ๒๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๕ รองลงมา คือ เคยใช้ จำนวน ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๕

ยาเค/เคตามีน พบว่า มากที่สุด คือ ไม่เคยใช้ จำนวน ๒๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๕ รองลงมา คือ เคยใช้ จำนวน ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๕

โคเคน พบว่า มากที่สุด คือ ไม่เคยใช้ จำนวน ๒๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๙ รองลงมา คือ เคยใช้ จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๑

ยากล่อมประสาท พบว่า มากที่สุด คือ ไม่เคยใช้ จำนวน ๒๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๖.๒ รองลงมา คือ เคยใช้ จำนวน ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๘

ไอซ์ พบว่า มากที่สุด คือ ไม่เคยใช้ จำนวน ๑๕๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๓ รองลงมา คือ เคยใช้ จำนวน ๘๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๗

ใบกระท่อม พบว่า มากที่สุด คือ ไม่เคยใช้ จำนวน ๑๘๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๑ รองลงมา คือ เคยใช้ จำนวน ๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๙

สารผสมน้ำต้มใบกระท่อม พบว่า มากที่สุด คือ ไม่เคยใช้ จำนวน ๒๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๒ รองลงมา คือ เคยใช้ จำนวน ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๘

สลิ พบว่า มากที่สุด คือ ไม่เคยใช้ จำนวน ๒๐๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๗ รองลงมา คือ เคยใช้ จำนวน ๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๐

โปร พบว่า มากที่สุด คือ ไม่เคยใช้ จำนวน ๒๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๓ รองลงมา คือ เคยใช้ จำนวน ๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๗

๕.๑.๕ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งมี ๗ ด้าน ได้แก่ การสร้างจิตสำนึกและภูมิคุ้มกัน การบำบัดรักษา การฟื้นฟูสมรรถภาพและการจัดกิจกรรม การป้องกันการกลับไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดซ้ำ การมีส่วนร่วมของครอบครัวชุมชน การบูรณาการงานภาครัฐ มาตรการทางกฎหมายและการปราบปรามโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๗๑ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้

๑) การสร้างจิตสำนึกและภูมิคุ้มกัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๗๒ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ด้านการสร้างจิตสำนึกและภูมิคุ้มกัน อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๒) การบำบัดรักษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๔๔ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ด้านการบำบัดรักษา ข้อ ๓. ท่านคิดว่าผู้ใช้ยาเสพติดควรบำบัดรักษาในโรงพยาบาลเท่านั้น อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๒.๗๖ ส่วนข้อที่เหลืออยู่ในระดับมาก

๓) การฟื้นฟูสมรรถภาพและการจัดกิจกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๘๓ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพและการจัดกิจกรรม อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๔) การป้องกันการกลับไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดซ้ำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๗๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ด้านการป้องกันการกลับไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดซ้ำ อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๕) การมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๘๐ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ด้านการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๖) การบูรณาการงานภาครัฐ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๗๙ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ด้านการบูรณาการงานภาครัฐ อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๗) มาตรการทางกฎหมายและการปราบปราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๖๖ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไข

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดนครสวรรค์ สรุปได้ ดังนี้

๒) ปัจจัยด้านอายุกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง ๗ ด้าน โดยใช้สถิติ χ^2 ได้ค่าเท่ากับ ๒.๕๓ และค่า Sig.=๐.๖๓๘ จึงสรุปได้ว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์แนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓) ปัจจัยด้านระดับการศึกษากับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง ๗ ด้าน โดยใช้สถิติ χ^2 ได้ค่าเท่ากับ ๖.๑๒ และค่า Sig.=๐.๔๐๙ จึงสรุปได้ว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๔) ปัจจัยด้านอาชีพก่อนเข้าสู่สถานพินิจ กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรม
การใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง
๗ ด้าน โดยใช้สถิติ χ^2 ได้ค่าเท่ากับ ๑๑.๕๓ และค่า Sig.=๐.๓๗๑ จึงสรุปได้ว่า อาชีพก่อนเข้าสู่สถาน
พินิจ ไม่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและ
เยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ ๐.๐๕ ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕) ปัจจัยด้านรายได้ต่อวัน กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง ๗ ด้าน โดยใช้สถิติ χ^2 ได้ค่าเท่ากับ ๕.๘๒ และค่า Sig.=๐.๔๔๔ จึงสรุปได้ว่า รายได้ต่อวันไม่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครอง

เด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๖) ปัจจัยด้านภาวะสุขภาพกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง ๗ ด้าน โดยใช้สถิติ χ^2 ได้ค่าเท่ากับ ๑.๗๖ และค่า Sig.=๐.๔๑๓ จึงสรุปได้ว่า ภาวะสุขภาพไม่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๗) ปัจจัยด้านสถานภาพครอบครัวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง ๗ ด้าน โดยใช้สถิติ χ^2 ได้ค่าเท่ากับ ๑๕.๖๑ และค่า Sig.=๐.๑๑๑ จึงสรุปได้ว่า สถานภาพครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สรุป ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพก่อนเข้าสู่สถานพินิจ รายได้ต่อวัน ภาวะสุขภาพ และสถานภาพครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ จึงปฏิเสธสมมติฐาน ส่วนเพศมีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๗ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครอบครัวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์

๑) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครอบครัวโดยภาพรวม กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ในด้านต่างๆ

- ปัจจัยด้านครอบครัวโดยภาพรวมกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ กับด้าน **การสร้างจิตสำนึกและภูมิคุ้มกัน** มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ ($r=0.218^{**}$)

- ปัจจัยด้านครอบครัวโดยภาพรวมกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ กับด้าน **การบำบัดรักษา** มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ($r=0.302^{**}$)

- [illegible]

จังหวัดนครสวรรค์ กับด้านมาตรการทางกฎหมายและการปราบปราม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ ($r=0.002$)

๔) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครอบครัว ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว กับ
แนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและ
คุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ในด้านต่างๆ

- ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวโดยภาพรวม กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ กับด้านการสร้างจิตสำนึกและภูมิคุ้มกัน มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ($r=0.266^{**}$)

- ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวโดยภาพรวม กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ กับ**ด้านการบำบัดรักษา** มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ ($r=0.1๘๘^{**}$)

- ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวโดยภาพรวม กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ กับด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพและการจัดกิจกรรม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ ($r=0.124$)

- ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวโดยภาพรวม กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ กับด้านการป้องกันการกลับไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดซ้ำ มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ ($r=0.129^*$)

- ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวโดยภาพรวม กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ กับด้านการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ ($r=0.189^{**}$)

- ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวโดยภาพรวม กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ กับ**ด้านการบูรณาการงานภาครัฐ** มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ ($r=0.164^{*}$)

- ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวโดยภาพรวม กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ กับด้านมาตรการทางกฎหมายและการปราบปราม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ ($r=0.054$)

สรุป ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครอบครัวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ปัจจัยด้านครอบครัวในแต่ละด้านโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ด้านลักษณะการเลี้ยงดู มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ ($r=0.19^{**}$)

- ปัจจัยด้านสื่อโดยภาพรวม กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ กับ**ด้านการบำบัดรักษา** มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ ($r=0.072^{**}$)

- ปัจจัยด้านสื่อโดยภาพรวม กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ กับ**ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพและการจัดกิจกรรม** มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ ($r=0.088$)

- ปัจจัยด้านสื่อโดยภาพรวม กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ กับ**ด้านการป้องกันการกลับไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดซ้ำ** มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ ($r=0.081$)

- ปัจจัยด้านสื่อโดยภาพรวม กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ กับ**ด้านการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน** มีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับต่ำ ($r=-0.009$)

- ปัจจัยด้านสื่อโดยภาพรวม กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ กับ**ด้านการบูรณาการงานภาครัฐ** มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ ($r=0.050$)

- ปัจจัยด้านสื่อโดยภาพรวม กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ กับ**ด้านมาตรการทางกฎหมายและการปราบปราม** มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ ($r=0.063$)

สรุป ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมในแต่ละด้านโดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำทุกด้าน

๕.๑.๙ ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อเป็นแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์” ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ ๓ ข้อ สามารถสรุปผลสมมติฐานได้ ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพก่อนเข้าสู่สถานพินิจ รายได้ต่อวัน ภาวะสุขภาพ สถานภาพครอบครัว มีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพก่อนเข้าสู่สถานพินิจ รายได้ต่อวัน ภาวะสุขภาพ สถานภาพครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ จึงปฏิเสธสมมติฐาน ส่วนเพศมีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรม

การใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๒ ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ลักษณะการเลี้ยงดู พฤติกรรมของคนในครอบครัว ความสัมพันธ์ในครอบครัว มีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครอบครัวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ปัจจัยครอบครัวในแต่ละด้านโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ โดยด้านลักษณะการเลี้ยงดู มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ ($r=0.199^{**}$) ด้านพฤติกรรมของคนในครอบครัว มีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับต่ำ ($r=-0.031$) และด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ ($r=0.101^{**}$)

สมมติฐานที่ ๓ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ โรงเรียน ชุมชน กลุ่มเพื่อน สื่อ มีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมในแต่ละด้านโดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำทุกด้าน

๕.๑.๑๐ สรุปแนวทางและข้อเสนอแนะ

แนวทางและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ สรุปได้ดังนี้

๑) ด้านการสร้างจิตสำนึกและภูมิคุ้มกัน สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ควรให้ความรู้เรื่องโทษและพิษภัยของยาเสพติดแก่เด็กและเยาวชน และครอบครัว อย่างจริงจังและตรงไปตรงมา เช่น ผลกระทบต่อร่างกาย ต่อสมองของเด็กและเยาวชนผู้ที่ใช้ยาเสพติด จะทำให้เด็กและเยาวชนเปิดใจยอมรับความจริง จะช่วยป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดได้มากกว่าที่เป็นอยู่ ซึ่งครอบครัวต้องคอยดูแลเอาใจใส่ มีการเลี้ยงดูที่เหมาะสม ไม่ปล่อยปละละเลย หรือเข้มงวดมากเกินไป ควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ใช้เหตุผลในการพูดคุย และควรให้โอกาสเด็กและเยาวชนเพื่อการปรับตนเป็นคนดี ควรมีกิจกรรมร่วมกันภายในครอบครัวที่ทำให้เด็กและเยาวชนไม่ขาดความอบอุ่น จนรู้สึกได้ถึงความรักและความปรารถนาดีของคนในครอบครัว การส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนรู้สึกถึงคุณค่าในตนเอง จะเป็นการสร้างจิตสำนึกและภูมิคุ้มกันที่ดีที่สุดของการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชน

๒) ด้านการบำบัดรักษา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ควรให้ความสำคัญในการคัดกรองผู้เสพ ผู้ติดที่ชัดเจน เพื่อสามารถให้การบำบัดรักษายาเสพติดได้ตรงตามสภาพปัญหาที่แท้จริง และสามารถจัดโปรแกรมการบำบัดรักษาอย่างเหมาะสมเฉพาะราย ควรเสริมด้านทักษะชีวิตให้กับเด็กและเยาวชน ได้แก่ ทักษะการปฏิเสธ ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแก้ไขปัญหา ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการดำเนินชีวิต และสามารถจัดกิจกรรมควบคู่ไปกับการบำบัดรักษาโดยการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมสอดแทรกในกิจกรรมต่างๆ เช่น การสวดมนต์ การจัดค่ายธรรมะ กิจกรรมจิตอาสา เพื่อขัดเกลาและฟื้นฟูสภาพจิตใจเด็กและเยาวชนให้ดีขึ้น โดยให้

ครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม และควรให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาชีวิตในด้านต่างๆ ของเด็กและเยาวชน เช่น ปัญหาทางด้านจิตใจ ปัญหาการว่างงาน การศึกษา และการขาดทักษะ อาชีพ หากมีการดูแลช่วยเหลืออย่างเป็นระบบแล้ว จะทำให้การบำบัดรักษามีประสิทธิภาพมากขึ้น

๓) ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพและการจัดกิจกรรม สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ควรจัดกิจกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพแก่เด็กและเยาวชน โดยให้เด็กและเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรม อาจสำรวจความต้องการก่อนการจัดกิจกรรม เพื่อให้เหมาะสมและทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน โดยกิจกรรมที่จัดควรมีลักษณะผ่อนคลายความตึงเครียด ให้เด็กและเยาวชนได้รับการส่งเสริมสุขภาพร่างกายและจิตใจ ส่งเสริมความมีคุณค่าในตนเอง เช่น ความสามารถทางดนตรี กีฬา แล้วสนับสนุนให้ได้มีการแสดงออก และได้รับการยอมรับจากสังคมภายนอก โดยให้โอกาสออกไปร่วมกิจกรรมกับชุมชน เพื่อเตรียมความพร้อมในการกลับคืนสู่สังคม เช่น กิจกรรมจิตอาสาต่างๆ

๔) ด้านการป้องกันการกลับไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดซ้ำ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ควรมีการสร้างเครือข่ายหน่วยงานต่างๆ เพื่อการสร้างงาน สร้างอาชีพ และควรมีการติดตามผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติดอย่างเป็นรูปธรรม โดยความร่วมมือของกระบวนการยุติธรรมในการติดตามเด็กและเยาวชนภายหลังการบำบัด เช่น การคุมความประพฤติระยะ ๑ ปี การฝึกอาชีพระยะสั้น การจัดหางานในท้องถิ่น เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีระยะตัดขาดวงจรการใช้ยาเสพติด โดยมีลักษณะการบังคับจากศาลเยาวชนและครอบครัว ซึ่งจะทำให้เด็กและเยาวชนเกรงกลัวการกระทำผิดเงื่อนไขของศาล หรืออาจจัดตั้งศูนย์ให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่ผ่านการบำบัด และครอบครัวเมื่อกลับสู่สังคม ให้สามารถติดต่อขอรับความช่วยเหลือ หรือคำปรึกษาในด้านต่างๆ โดยเฉพาะกรณีที่เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการกลับไปใช้ยาเสพติดซ้ำ เพื่อให้ความช่วยเหลือเมื่อเด็กและเยาวชน หรือครอบครัวประสบปัญหาภายหลังการบำบัดได้ทันทั่วถึง

๕) ด้านการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน ครอบครัว และชุมชนต้องให้โอกาสเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในคดียาเสพติด หรือมีพฤติกรรมการใช้ยาเสพติด โดยให้ความเชื่อมั่นว่าเด็กและเยาวชนสามารถพัฒนาปรับเปลี่ยนตนเองให้เป็นคนดีได้ โดยไม่ตราหน้าว่าเป็นคนไม่ดี ควรมีความร่วมมือระหว่างบ้าน หมู่บ้าน ชุมชน วัด โรงเรียนในการร่วมกันสอดส่องพื้นที่ที่เป็นแหล่งอบายมุขต่างๆ ในชุมชน รวมถึงการแจ้งเจ้าหน้าที่ให้ปราบปรามผู้ที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และควรสร้างสรรค์กิจกรรมอื่นๆ ทดแทน เช่น การเล่นกีฬาร่วมกัน กิจกรรมพัฒนาชุมชน เพื่อให้ครอบครัวและชุมชนปลอดภัย

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ควรมีการดำเนินงานเชิงรุกทั้งในครอบครัวและชุมชน เช่น การลงพื้นที่ที่พบปัญหาเด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมการใช้ยาเสพติด และถูกจับกุมบ่อยครั้ง แล้วให้ความรู้ครอบครัวและชุมชน เพื่อให้รับทราบปัญหาที่เกิดขึ้นและสามารถร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นโดยความร่วมมือของคนในชุมชนได้

๖) ด้านการบูรณาการงานภาครัฐ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเด็กและเยาวชน ควรมีการบูรณาการตั้งแต่ระดับนโยบาย พันธกิจ ยุทธศาสตร์ แผนกิจกรรม/โครงการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและมีความเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ เพราะแต่ละหน่วยงานมีภารกิจที่แตกต่างกัน ควรมีการบูรณาการงานภาครัฐอย่างเป็นรูปธรรมในงานที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น

เครือข่ายการป้องกันยาเสพติดในเด็กและเยาวชน เครือข่ายหน่วยงานด้านการบำบัดรักษา เครือข่ายในการติดตามช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัด เพื่อให้เกิดทีมการทำงานที่มีการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกัน สามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันได้ และควรจัดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือถอดบทเรียนการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดในเด็กและเยาวชนเป็นระยะ เพื่อให้เกิดแนวคิดหรือการประยุกต์ใช้วิธีการใหม่ๆ การรับทราบข้อมูลใหม่ๆ มาพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๗) ด้านมาตรการทางกฎหมายและการปราบปราม การใช้มาตรการทางกฎหมายในการจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ควรดำเนินการอย่างจริงจัง และเสมอภาคกัน ไม่มีการละเว้นหรือดเว้นผู้หนึ่งผู้ใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น ควรมีมาตรการทางกฎหมายสำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำด้านยาเสพติดไม่ว่าจะเป็นการเสพหรือค้า ให้มีโทษต่างจากเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในคดียาเสพติดครั้งแรก และควรมีการเพิ่มอัตราโทษในเด็กและเยาวชนให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ เพื่อให้เด็กและเยาวชนเกิดความเกรงกลัวโทษไม่กระทำความผิด หรือไม่กระทำความผิดซ้ำอีก ด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจ ต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา ไม่รับผลประโยชน์ใดๆ มีความสุจริตเที่ยงธรรม จึงจะสามารถป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ได้

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยในครั้งนี้ จะกล่าวถึงปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจและนำมาอภิปรายผล ดังนี้

๕.๒.๑ ปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ การศึกษาวิจัย พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพก่อนเข้าสู่สถานพินิจ รายได้ต่อวัน ภาวะสุขภาพ และสถานภาพครอบครัว เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน มีประเด็นสามารถนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

ด้านเพศ จากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ทั้ง ๗ ด้าน โดยใช้สถิติ χ^2 ได้ค่าเท่ากับ ๑๒.๓๓ และค่า Sig.=๐.๐๐๒ จึงสรุปได้ว่า เพศมีความสัมพันธ์แนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **แสวง เชียงทอง** ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยมีผลต่อการติดยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนพากท่าวิทยา ตำบลพากท่า อำเภอพากท่า จังหวัดอุตรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยมีผลต่อการติดยาเสพติด เป็นปัจจัยด้าน

ครอบครัวมากที่สุด และเป็นนักเรียนเพศชาย อายุระหว่าง ๑๖ ถึง ๑๘ ปี^๑ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **โสพรรณ อินทสิทธิ์ และบุญสม วราเอกศิริ** ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการป้องกันปราชญ์ภูมิปัญญาการเสกสิ่งเสกติดของวัยรุ่น ผลการวิจัยพบว่า การใช้สิ่งเสกติดมีความสัมพันธ์กับตัวแปรเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ โดยเพศมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับการใช้สิ่งเสกติดของวัยรุ่น กล่าวคือ เพศชายมีโอกาสในการใช้สิ่งเสกติดมากกว่าเพศหญิง^๒

ด้านอายุ จากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง ๗ ด้าน โดยใช้สถิติ χ^2 ได้ค่าเท่ากับ ๒.๕๓ และค่า Sig.=๐.๖๓๘ จึงสรุปได้ว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์แนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **โสพรรณ อินทสิทธิ์ และบุญสม วราเอกศิริ** ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการป้องกันปราชญ์ภูมิปัญญาการเสกสิ่งเสกติดของวัยรุ่น ผลการวิจัยพบว่า การใช้สิ่งเสกติดมีความสัมพันธ์กับอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ โดยอายุมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการใช้สิ่งเสกติดของวัยรุ่น กล่าวคืออายุที่มากขึ้นมีโอกาสในการใช้สิ่งเสกติดมีมากขึ้น^๓ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **นุชนาฏ มุกระ** ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำกลางเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ไม่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติด^๔

ด้านระดับการศึกษา จากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง ๗ ด้าน โดยใช้สถิติ χ^2 ได้ค่าเท่ากับ ๖.๑๒ และค่า Sig.=๐.๔๐๙ จึงสรุปได้ว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **นุชนาฏ มุกระ** ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำกลางเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านการศึกษาไม่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำด้วยในคดียาเสพติด^๕

^๑แสวง เชียงทอง, “ปัจจัยที่มีผลต่อการติดยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนพาทวิทยา ตำบลพาท อำเภอฟากท่า จังหวัดอุตรดิตถ์”, **รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยพิษณุโลก, ๒๕๕๓).

^๒โสพรรณ อินทสิทธิ์ และบุญสม วราเอกศิริ, “การพัฒนารูปแบบการป้องกันปราชญ์ภูมิปัญญาการเสกสิ่งเสกติดของวัยรุ่น”, **The 12th Khon Kaen University 2011 Graduate Research Conference**, หน้า ๘๗.

^๓เรื่องเดียวกัน, หน้า ๘๗.

^๔นุชนาฏ มุกระ, “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำกลางเชียงใหม่”, **รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๔).

^๕เรื่องเดียวกัน.

ด้านอาชีพก่อนเข้าสู่สถานพินิจ จากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง ๗ ด้าน โดยใช้สถิติ χ^2 ได้ค่าเท่ากับ ๑๑.๕๓ และค่า Sig.=๐.๓๑๗ จึงสรุปได้ว่า อาชีพก่อนเข้าสู่สถานพินิจ ไม่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ธนิศา หิรัญเทพและคณะ** ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการไม่เสพยาเสพติดซ้ำในผู้เข้ารับการบำบัดในระบบบังคับบำบัด ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับการเสพยาเสพติดซ้ำ ได้แก่ ปัจจัยด้านการประกอบอาชีพ^๖ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **อรรพพร สี่หิรัญวงศ์ และประภา ยุทธไตร** ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยสัมพันธ์กับการใช้สารเสพติดในทางที่ผิดและติดสารของผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ในระบบบังคับบำบัด ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านอาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเสพยาในทางที่ผิดและติดสาร อาจเนื่องจากปัจจัยเหล่านี้โดยตัวเองแล้วมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการติดสารน้อยต้องร่วมกับปัจจัยอื่นๆ จึงจะมีอิทธิพลต่อการติดสาร^๗

รายได้ต่อวัน จากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง ๗ ด้าน โดยใช้สถิติ χ^2 ได้ค่าเท่ากับ ๕.๘๒ และค่า Sig.=๐.๔๔๔ จึงสรุปได้ว่า รายได้ต่อวันไม่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พูนรัตน์ ลียติกุล และมานพ คณะโต** ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการใช้สารระเหยในชุมชนจังหวัดขอนแก่น พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการใช้สารระเหย โดยผู้ที่มีรายได้ไม่เพียงพอจะมีความเสี่ยงต่อการใช้สารระเหยเป็น ๒.๙๕ เท่าของผู้ที่มีรายได้เพียงพอ^๘ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **อรรพพร สี่หิรัญวงศ์ และประภา ยุทธไตร** ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยสัมพันธ์กับการใช้สารเสพติดในทางที่ผิดและติดสารของผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ในระบบบังคับบำบัด ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านความเพียงพอของรายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเสพยาในทางที่ผิดและติดสาร อาจเนื่องจากปัจจัยเหล่านี้โดยตัวเองแล้วมีอิทธิพลน้อยต้องร่วมกับปัจจัยอื่นๆ จึงจะมีอิทธิพลต่อการติดสาร^๙

^๖ธนิศา หิรัญเทพและคณะ, “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการไม่เสพยาเสพติดซ้ำในผู้เข้ารับการบำบัดในระบบบังคับบำบัด”, วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย, ปีที่ ๕๘ ฉบับที่ ๒ เมษายน-มิถุนายน ๒๕๕๖, หน้า ๑๖๒.

^๗อรรพพร สี่หิรัญวงศ์ และประภา ยุทธไตร, “ปัจจัยสัมพันธ์กับการใช้สารเสพติดในทางที่ผิดและติดสารของผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ในระบบบังคับบำบัด”, วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย, ปีที่ ๕๘ ฉบับที่ ๔ ตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๕๖, หน้า ๓๘๑.

^๘พูนรัตน์ ลียติกุล และมานพ คณะโต, “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการใช้สารระเหยในชุมชนจังหวัดขอนแก่น”, วารสารการพัฒนาสุขภาพชุมชน มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ เมษายน-มิถุนายน ๒๕๕๖, หน้า ๓๖.

^๙อรรพพร สี่หิรัญวงศ์ และประภา ยุทธไตร, วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย, หน้า ๓๘๑.

ภาวะสุขภาพ จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง ๗ ด้าน โดยใช้สถิติ χ^2 ได้ค่าเท่ากับ ๑.๗๖ และค่า Sig.=๐.๔๑๓ จึงสรุปได้ว่า ภาวะสุขภาพไม่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระกาญจนะ ธรรมโร(ศรีทรงเมือง) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อใช้แก้ปัญหายาเสพติดในสังคมไทยยุคปัจจุบัน ผลการวิจัยพบว่า ยาเสพติดชนิดต่างๆ ยังคงแพร่กระจายอยู่ในสังคมปัจจุบัน ซึ่งสามารถสังเกตผู้ติดยาเสพติดได้จากการมีสุขภาพที่ทรุดโทรม อารมณ์ฉุนเฉียว^{๑๐} แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พูนรัตน์ สียติกุล และมานพ คณะโต ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการใช้สารระเหยในชุมชนจังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการใช้สารระเหย คือ ปัญหาสุขภาพจิต ส่วนปัจจัยภาวะสุขภาพกายไม่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการใช้สารระเหย^{๑๑}

สถานภาพครอบครัว จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง ๗ ด้าน โดยใช้สถิติ χ^2 ได้ค่าเท่ากับ ๑๕.๖๑ และค่า Sig.=๐.๑๑๑ จึงสรุปได้ว่า สถานภาพครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะสถานภาพครอบครัวในงานวิจัยนี้ หมายถึง สภาพการอยู่ร่วมกันของเด็กและเยาวชน กับบิดามารดา หรือผู้อื่น หรือการอยู่ตามลำพัง ไม่ได้บ่งชี้ถึงความสัมพันธ์ภายในครอบครัว จึงไม่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ มั่งคั่ง ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยครอบครัวที่มีผลต่อการใช้ยาเสพติดของวัยรุ่นชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบครอบครัว ได้แก่ ครอบครัวที่อยู่กับบิดามารดา, ครอบครัวที่อยู่กับบิดาหรือมารดาคนเดียว, ครอบครัวที่อยู่กับบิดาเลี้ยงหรือมารดาเลี้ยงและครอบครัวที่อยู่กับญาติ ไม่มีอิทธิพลต่อการใช้ยาเสพติดของวัยรุ่นชาย แต่การใช้ยาเสพติดของวัยรุ่นอาจมาจากปัจจัยหรือองค์ประกอบอื่นๆ^{๑๒}

^{๑๐}พระกาญจนะ ธรรมโร(ศรีทรงเมือง), “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อใช้แก้ปัญหายาเสพติดในสังคมไทยยุคปัจจุบัน”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

^{๑๑}พูนรัตน์ สียติกุล และมานพ คณะโต, วารสารการพัฒนาสุขภาพชุมชน มหาวิทยาลัยขอนแก่น, หน้า ๓๖.

^{๑๒}วราภรณ์ มั่งคั่ง, “ปัจจัยครอบครัวที่มีผลต่อการใช้ยาเสพติดของวัยรุ่นชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี”, วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๘).

จะเห็นได้ว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพก่อนเข้าสู่สถานพินิจ รายได้ต่อวัน ภาวะสุขภาพ สถานภาพครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไข พฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัด นครสวรรค์ อาจเนื่องด้วยตัวของปัจจัยเหล่านี้ เพียงปัจจัยเดียวไม่มีความสัมพันธ์ต่อแนวทางการ ป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและ เยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ต้องอาศัยหลายปัจจัยในการวางแผนแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรม การใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ เพราะเด็กและเยาวชนแต่ละคนมีปัญหาที่ซับซ้อนแตกต่างกันออกไป ส่วนเพศเป็นส่วนสำคัญต่อการ วางแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและ คุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งต้องให้ความสำคัญกับปัจจัยนี้ด้วย

๕.๒.๒ ปัจจัยด้านครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไข พฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัด นครสวรรค์

การศึกษาวิจัย พบว่าปัจจัยด้านครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและ แก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ โดยเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน มีประเด็นนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

ด้านลักษณะการเลี้ยงดู มีความสัมพันธ์โดยภาพรวมกับแนวทางการป้องกันและแก้ไข พฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัด นครสวรรค์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ ($r=0.189^{**}$) โดยการเลี้ยงดูในลักษณะที่ครอบครัวมี กฎเกณฑ์ที่ชัดเจน มีความเข้มงวดในการดูแล ร่วมกับการบังคับขู่เข็ญ ทำให้เด็กและเยาวชนเกิด ความกดดัน ความตึงเครียด ไม่สามารถพูดคุยกับผู้ปกครองได้ ความคาดหวังและการตามใจ หรือ ปล่อยปละละเลยที่มากเกินไป ทำให้เด็กและเยาวชนไม่ศรัทธาในครอบครัว ไม่สามารถขอคำปรึกษา จากครอบครัวเมื่อประสบปัญหาในชีวิต รวมถึงการไม่กล้าสนทนากับผู้ปกครองเมื่อไม่สามารถทำ ตามที่ผู้ปกครองคาดหวังได้ จนนำมาสู่การหลบออกจากครอบครัวหนีไปหาสิ่งอื่นทดแทน จนนำมาสู่ การมีพฤติกรรมการใช้ยาเสพติด ซึ่งต้องมีการวางแผนแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยา เสพติดของเด็กและเยาวชนที่เหมาะสม จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทชา วงศ์สวรรค์ ได้ ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเสพยาบ้าของวัยรุ่น : การศึกษารายกรณี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่ ทำให้วัยรุ่นเสพยาบ้า ด้านปัญหาครอบครัว ได้แก่ การเลี้ยงดูของครอบครัว เช่น ไม่ให้ความสนใจ ปล่อยปละละเลย และเข้มงวด ไม่ได้รับการเอาใจใส่ ซึ่งผู้ปกครองควรตระหนักถึงการดูแลเอาใจใส่ การเลี้ยงดู สอดถามถึงชีวิตความเป็นอยู่ในแต่ละวันเป็นแนวทางในการป้องกันยาเสพติด^{๓๓} สอดคล้อง กับงานวิจัยของ วรางคณา นพฤทธิ์ ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยและแนวทางในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพยาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กและเยาวชนหัน

^{๓๓} พัทชา วงศ์สวรรค์, “พฤติกรรมการเสพยาบ้าของวัยรุ่น : การศึกษารายกรณี”, สารนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการแนะแนว, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๒).

ไปขยายเสพติด ด้านปัจจัยครอบครัว เรื่องแบบแผนการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสมในครอบครัว จะทำให้เด็กและเยาวชนหันเข้าหายาเสพติด จึงควรมีการเผยแพร่วิธีการเลี้ยงดูที่เหมาะสมแก่บิดามารดา^{๑๔} ดังที่กล่าวมาปัจจัยด้านลักษณะการเลี้ยงดู จึงมีความสัมพันธ์ต่อแนวทางทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์

ด้านพฤติกรรมของคนในครอบครัว มีความสัมพันธ์โดยภาพรวมกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ มีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับต่ำ ($r=-0.03$) ซึ่งพฤติกรรมของคนในครอบครัวที่ทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำ ครอบครัวที่มีคนในครอบครัวเสพหรือค้ายาเสพติด หรือมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม เช่น การเที่ยวสถานบันเทิง การติดบุหรี่ สุรา ทำให้เด็กและเยาวชนเห็นแบบอย่างที่ไม่ดี มีความเคยชิน ไม่รู้การควรไม่ควร ทำให้ขาดความยับยั้งชั่งใจที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด จนนำมาสู่การมีพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **จิราพันธ์ รุจิระพงศ์** ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง สภาพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเสพสารเสพติดของเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่า ในครอบครัวมีผู้ที่เสพสารเสพติดประเภทบุหรี่ และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทำให้เด็กและเยาวชนมีการเสพสารเสพติดประเภทบุหรี่ และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามไปด้วย ครอบครัวจึงควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุตร^{๑๕} และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **วรารณ มั่งคั่ง** ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยครอบครัวที่มีผลต่อการใช้ยาเสพติดของวัยรุ่นชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ครอบครัวที่มีความขัดแย้งในครอบครัวสูง จะส่งผลให้วัยรุ่นชายมีการใช้ยาเสพติดสูงขึ้น ความขัดแย้งระหว่างบิดากับมารดา เช่น ทะเลาะวิวาทเป็นประจำทำให้วัยรุ่นมีอาการฉกฉวย ขาดความเคารพนับถือในตัวของบิดามารดา รู้สึกเบื่อหน่าย วัยรุ่นมักมีพฤติกรรมทางอารมณ์ไม่เหมาะสม จึงอาจทำให้มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม คบเพื่อน เที่ยวเตร่ และชักชวนกันใช้ยาเสพติด^{๑๖} ดังนั้นปัจจัยด้านพฤติกรรมของคนในครอบครัว จึงมีความสัมพันธ์ต่อแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ที่ผู้ปกครองควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ปฏิบัติต่อกันด้วยดีไม่มีอภัยมุข ไม่ทะเลาะเบาะแว้ง เพราะจะนำมาสู่การหล่อหลอมทั้งพฤติกรรมและความคิดของเด็กและเยาวชนในที่สุด

ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว มีความสัมพันธ์โดยภาพรวมกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

^{๑๔}วรารณ นพฤทธิ์, “ปัจจัยและแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน”, **รายงานการวิจัย**, (ส่วนวิชาการด้านยาเสพติด สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส., ๒๕๕๔).

^{๑๕}จิราพันธ์ รุจิระพงศ์, “สภาพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเสพสารเสพติดของเยาวชนในเขตพื้นที่อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่”, **รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาบริหารพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์, ๒๕๕๐).

^{๑๖}วรารณ มั่งคั่ง, “ปัจจัยครอบครัวที่มีผลต่อการใช้ยาเสพติดของวัยรุ่นชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี”.

จังหวัดนครสวรรค์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ ($r=0.201^{**}$) กล่าวคือ ความสัมพันธ์ในครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับการดูแลเอาใจใส่ การเป็นที่ปรึกษาให้กับบุตร การมีกิจกรรมร่วมกันกับเด็ก และเยาวชนมีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติด โดยสามารถนำมาวางแผนในครอบครัวที่มีปัญหาในความสัมพันธ์ระหว่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **นุชนาฏ มุกระ** ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำกลางเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังดังกล่าว มาจากปัจจัยด้านครอบครัว คือ หากครอบครัวขาดความอบอุ่น ขาดการอบรมเลี้ยงดูเอาใจใส่ ทำให้ง่ายต่อการถูกชักจูงจากกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด^{๑๗} และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **นุชนาฏ สายชมพู** ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัญหาทางสังคมและปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ยาเสพติดของวัยรุ่นที่อาศัยในอาคารชุดในเขตกรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษาเขตห้วยขวาง ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นใช้ยาเสพติด คือ ปัจจัยในครอบครัว ได้แก่ ลักษณะความสัมพันธ์ในครอบครัว สภาพปัจจุบันของพ่อแม่ และปัญหาการเงินของครอบครัว^{๑๘} แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **วรารณ มั่งคั่ง** ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยครอบครัวที่มีผลต่อการใช้ยาเสพติดของวัยรุ่นชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการใช้ยาเสพติดของวัยรุ่นชาย อธิบายได้ว่าวัยรุ่นเป็นวัยที่เป็นตัวของตัวเอง ต้องการอิสระปราศจากการควบคุม ต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน ความสัมพันธ์ยังดีอยู่ แต่จะไปสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนมากขึ้น^{๑๙} ดังนั้น แนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว ผู้ปกครองจึงควรเอาใจใส่ดูแล ให้คำปรึกษาเมื่อเด็กและเยาวชนประสบปัญหา รวมถึงต้องให้ความรักความเข้าใจแก่เด็กและเยาวชนที่อยู่ในครอบครัวอีกด้วย

๕.๒.๓ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์

ด้านโรงเรียน มีความสัมพันธ์โดยภาพรวมกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ ($r=0.239^{**}$) ซึ่งการที่เด็กและเยาวชนถูกดูว่าเป็นคนไม่ดี โรงเรียนไม่ช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา มีการทะเลาะวิวาทกับครูหรือเพื่อน รวมถึงมีการลงโทษที่ไม่เป็นธรรมตามความรู้สึกรู้สึกของเด็กและเยาวชน ทำให้เด็กและเยาวชนไม่มีความรู้สึกปลอดภัยหรือมี

^{๑๗} นุชนาฏ มุกระ, “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำกลางเชียงใหม่”).

^{๑๘} นุชนาฏ สายชมพู, “ปัญหาทางสังคมและปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ยาเสพติดของวัยรุ่นที่อาศัยในอาคารชุดในเขตกรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษาเขตห้วยขวาง”, ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, (โครงการบัณฑิตศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, ๒๕๕๐).

^{๑๙} วรารณ มั่งคั่ง, “ปัจจัยครอบครัวที่มีผลต่อการใช้ยาเสพติดของวัยรุ่นชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี”.

ความสุขแต่อย่างใด อาจหันไปหากกลุ่มเพื่อน ชักชวนกันให้ใช้ยาเสพติดได้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **อัคราพร สี่หิรัญวงศ์ และประภา ยุทธไตร** ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยสัมพันธ์กับการใช้สารเสพติดในทางที่ผิดและติดสารของผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ในระบบบังคับบำบัด ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการถูกลงโทษขณะศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้สารเสพติดในทางที่ผิดและติดสาร^{๒๐} แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุรพล โพธิสังขหิรัญ** ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการติดยาเสพติดของเด็กและเยาวชน ศึกษาเฉพาะกรณีผู้เข้ารับการบำบัดรักษาที่โรงพยาบาลธัญญารักษ์ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการติดยาเสพติดของเด็กและเยาวชนอยู่ในระดับสูง คือ ด้านปัจจัยจากสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ได้แก่ มีตัวอย่างการใช้ยาเสพติดในโรงเรียน โรงเรียนจัดกิจกรรมนันทนาการให้น้อยเกินไป ภายในโรงเรียนมีแหล่งซื้อและขายยาเสพติดและเพื่อนชักชวนไปใช้ยาเสพติด^{๒๑}

ด้านชุมชน มีความสัมพันธ์โดยภาพรวมกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ ($r=0.056$) ซึ่งชุมชนที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติด เพื่อนบ้านหรือคนในชุมชนมีพฤติกรรมการใช้ยาเสพติด สามารถหาซื้อยาเสพติดในชุมชนได้ง่าย และการมีค่านิยมที่ผิดของชุมชน เช่น การนิยมคนรวยมากกว่าคนดี สิ่งเหล่านี้ทำให้เด็กและเยาวชนมีความเคยชินต่อการพบเห็นการใช้ยาเสพติด มีช่องทางในการเสพ และการค้า ทำให้เด็กและเยาวชนเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด จนมีพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **อัคราพร สี่หิรัญวงศ์ และประภา ยุทธไตร** ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยสัมพันธ์กับการใช้สารเสพติดในทางที่ผิดและติดสารของผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ในระบบบังคับบำบัด ผลการวิจัยพบว่า การอาศัยอยู่ในแหล่งยาเสพติด การถูกเพื่อนชักชวน มีความสัมพันธ์และสามารถทำนายพฤติกรรมการใช้สารในทางที่ผิดและติดสารได้ โดยพบว่าถูกเพื่อนชักชวนและการอาศัยอยู่ในแหล่งยาอาจเป็นปัจจัยสนับสนุนและกระตุ้นให้ใช้ยาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ และกลายเป็นผู้ติดยาในที่สุด^{๒๒} สอดคล้องกับงานวิจัยของ **นุชนาฏ มุกระ** ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำกลางเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขัง มาจากปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ทั้งด้านครอบครัว สังคม ชุมชน การคบเพื่อน และเศรษฐกิจ^{๒๓} สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ไพฑูรย์ แสงพุ่ม** ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ทำให้เยาวชนเข้าไปใช้ยาเสพติด และวิธีการ/รูปแบบการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่ม

^{๒๐} อัคราพร สี่หิรัญวงศ์ และประภา ยุทธไตร, **วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย**, หน้า ๓๘๐-๓๘๑.

^{๒๑} สุรพล โพธิสังขหิรัญ, “ปัจจัยที่มีผลต่อการติดยาเสพติดของเด็กและเยาวชน ศึกษาเฉพาะผู้เข้ารับการบำบัดรักษาที่โรงพยาบาลธัญญารักษ์”, **ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา**, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏพระนคร, ๒๕๕๓).

^{๒๒} อัคราพร สี่หิรัญวงศ์ และประภา ยุทธไตร, **วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย**, หน้า ๓๘๐-๓๘๑.

^{๒๓} นุชนาฏ มุกระ, “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำกลางเชียงใหม่”.

เยาวชน ผลการศึกษา พบว่า สถานภาพของสาเหตุและปัจจัยที่ทำให้เยาวชนเข้าไปใช้ยาเสพติดในประเทศไทย ช่วงปี ๒๕๔๐-๒๕๔๗ ได้แก่ ปัจจัยลักษณะทางสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม เช่น สิ่งแวดล้อมทางสังคม/ชีวิตเป็นอยู่ในชุมชน วัฒนธรรมของสังคมใหญ่ และกระแสสื่อและเทคโนโลยี^{๒๔} ดังนั้น แนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ด้านชุมชน จึงจำเป็นต้องมีการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดในชุมชน มีความร่วมมือจากชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติด ให้ความรู้แก่ชุมชนถึงโทษภัยจากยาเสพติดที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน เพื่อให้ชุมชนตื่นตัวในการจัดการกับปัญหาพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในชุมชนเอง

ด้านกลุ่มเพื่อน มีความสัมพันธ์โดยภาพรวมกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรม การใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ ($r=0.067$) ซึ่งเด็กและเยาวชนเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงจากวัยรุ่นสู่ผู้ใหญ่ มักให้ความสำคัญกับกลุ่มเพื่อนวัยเดียวกัน ต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนสูง มีความสุขเมื่อได้อยู่ในกลุ่มเพื่อน จึงถูกชักจูงจากกลุ่มเพื่อนได้ง่าย การที่กลุ่มเพื่อนที่คบมีพฤติกรรม การค้าหรือใช้ยาเสพติด มีประวัติการกระทำความผิดในคดีอาญามาก่อน การมีกลุ่มแก๊งค์ คู่อริ ทำให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการกระทำความผิดและการใช้ยาเสพติดได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ณรงค์ หมื่นอภัย** ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัญหาทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อการใช้สารเสพติดของเยาวชนในอำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ผลการวิจัยพบว่า แม้เยาวชนจะมีความพึงพอใจในครอบครัว แต่เด็กและเยาวชนจะมีสภาพความผูกพันกับเพื่อน จะมีความรักความผูกพันกับเพื่อนอย่างมาก มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน กลุ่มเพื่อนเดียวกันชอบเที่ยวกลางคืน สูบบุหรี่ ดื่มสุรา และชักชวนกันใช้สารเสพติด ด้วยเหตุดังกล่าวทำให้เยาวชนใช้สารเสพติดเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ^{๒๕} สอดคล้องกับงานวิจัยของ **พัชชา วงศ์สวรรค์** ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเสพยาบ้าของวัยรุ่น : การศึกษารายกรณี ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุที่ทำให้วัยรุ่นเสพยาบ้า มี ๒ ประการ คือ สาเหตุจากตัววัยรุ่นเอง และสาเหตุจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การเลียนแบบเพื่อนและสิ่งแวดล้อม^{๒๖} สอดคล้องกับงานวิจัยของ **สายสุดา สุขแสง และคณะ** ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงใช้สารเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงใช้สารเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดสงขลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑^{๒๗} ดังนั้น ปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อน จึงมีความสัมพันธ์กับ

^{๒๔}ไพฑูรย์ แสงพุ่ม, “ปัจจัยที่ทำให้เยาวชนเข้าไปใช้ยาเสพติด และวิธีการ/รูปแบบการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชน”, รายงานการวิจัย สำนักงาน ป.ป.ส., (กรุงเทพมหานคร : สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด, ๒๕๔๙).

^{๒๕}ณรงค์ หมื่นอภัย, “ปัญหาทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อการใช้สารเสพติดของเยาวชนในอำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน”, ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๒).

^{๒๖}พัชชา วงศ์สวรรค์, “พฤติกรรมกรรมการเสพยาบ้าของวัยรุ่น : การศึกษารายกรณี”.

^{๒๗}สายสุดา สุขแสง และคณะ, “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงใช้สารเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดสงขลา”, คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, (มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, ๒๕๕๘).

แนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ที่ต้องนำมาพิจารณาแนวทางการแก้ไขปัญหา โดยการส่งเสริมทักษะชีวิตที่จำเป็นแก่เด็กและเยาวชน เช่น ทักษะการเลือกคบเพื่อน ทักษะการปฏิเสธ และการตัดสินใจ ให้เด็กและเยาวชนสามารถเลือกคบเพื่อนที่ดี หรือมีความยับยั้งชั่งใจในการมีพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดได้

ด้านสื่อ มีความสัมพันธ์โดยภาพรวมกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ ($r=0.080$) ทั้งการรับรู้วิธีการใช้ยาเสพติด การซื้อขายจากสื่ออินเทอร์เน็ต การนำเสนอข่าวสารจากโทรทัศน์ การสร้างค่านิยมเรื่องความร้ายแรงจากการค้ายาเสพติด และผลของการใช้ยาเสพติดที่ทำให้ผิวขาว ซึ่งเป็นการจูงใจให้เด็กและเยาวชนสนใจต่อการใช้ยาเสพติด และมีพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดตามมาในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **วรางคณา นพฤทธิ์** ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยและแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กและเยาวชนหันไปใช้ยาเสพติด ด้านสื่อและเทคโนโลยี ที่ส่งผลให้เด็กและเยาวชนเกิดค่านิยมความเชื่อที่ผิด หันไปใช้ยาเสพติด^{๒๘} สอดคล้องกับงานวิจัยของ **จิราพันธ์ รุจิระพงศ์** ได้ทำการศึกษา เรื่อง สภาพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเสพยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในเขตพื้นที่อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของเยาวชน พบว่า ด้านสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด รองลงมา คือ ด้านตนเอง ด้านสื่อ ด้านเพื่อน และด้านครอบครัว ตามลำดับ^{๒๙} สอดคล้องกับงานวิจัยของ **มนต์นัธ ทองสิมา** ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงและการรณรงค์ต่อต้านพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เขตดุสิต กทม. ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจูงใจในการใช้ยาเสพติดในระดับมากที่สุด คือ สื่อมวลชน โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตมีผลต่อพฤติกรรม หากนำเสนอพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมโดยเฉพาะเกี่ยวกับด้านยาเสพติด อาจมีผลทำให้เกิดการเลียนแบบได้^{๓๐} และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ไพฑูรย์ แสงพุ่ม** ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ทำให้เยาวชนเข้าไปใช้ยาเสพติด และวิธีการ/รูปแบบการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชน ผลการศึกษา พบว่า สถานภาพของสาเหตุและปัจจัยที่ทำให้เยาวชนเข้าไปใช้ยาเสพติด เกี่ยวข้องกับกระแสสื่อและเทคโนโลยี โดยด้านสื่อมีทั้งสื่อในวงแคบ ได้แก่ สื่อที่เข้าถึงได้

^{๒๘}วรางคณา นพฤทธิ์, “ปัจจัยและแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน”.

^{๒๙}จิราพันธ์ รุจิระพงศ์, “สภาพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเสพยาเสพติดของเยาวชนในเขตพื้นที่อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่”.

^{๓๐}มนต์นัธ ทองสิมา, “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงและการรณรงค์ต่อต้านพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เขตดุสิต กทม.”, วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, ปีที่ ๒๒ ฉบับที่ ๓๙ พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๕๗, หน้า ๓๐๑-๓๐๒.

บางกลุ่ม เช่น สื่อบุคคล และสื่อวงกว้าง เช่น วิทยุ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตที่ปัจจุบันมีความสามารถในการเข้าถึงยาเสพติดได้สูง^{๓๑} ทำให้เด็กและเยาวชนมีช่องทางในการเข้าถึงยาเสพติดได้ง่าย

๕.๒.๔ ความคิดเห็นที่มีต่อแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์

ด้านการสร้างจิตสำนึกและภูมิคุ้มกัน ผลการวิจัยพบว่า เด็กและเยาวชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ด้านการสร้างจิตสำนึกและภูมิคุ้มกัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เด็กและเยาวชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ด้านการสร้างจิตสำนึกและภูมิคุ้มกันอยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สริตา อีระวัฒน์สกุล และคณะ** ได้ทำการศึกษาเรื่อง การใช้สารเสพติดของเยาวชนสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ได้นำเสนอข้อพิจารณาต่อแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานพินิจใช้ยาเสพติดไว้ว่า การให้ความรู้ต้องเน้นให้เห็นถึงผลทางบวก ว่าเป็นกลลวงของตัวยานำไปสู่การติด การรู้เฉพาะหนทางลบ เหตุการณ์มักเข้าสู่ระยะที่แก้ไขได้ยาก สมอของเยาวชนได้ตกเป็นทาสของยาไปแล้ว ต้องมีการจัดการความรู้สำหรับครอบครัว ในปัญหาสารเสพติด รวมทั้งการพัฒนาทักษะในการดูแลลูกวัยรุ่นของพ่อแม่ การจัดการความรู้สำหรับเยาวชน ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพไม่ว่าผลโดยตรงหรือโดยอ้อมที่เกิดจากยาเสพติด ภาวะสมอติดยา ความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี จากการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย ควรพัฒนาที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในแง่ของความคิด จิตสำนึกแห่งความปลอดภัยและพฤติกรรม^{๓๒} และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุริยเดว ทรีปาตี และคณะ** ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง โครงการศึกษาเพื่อพัฒนาเครื่องมือสำรวจต้นทุนชีวิตเยาวชนเพื่อกำหนดแนวทางการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด ผลการวิจัยพบว่า ต้องสร้างจิตสำนึกและการป้องกันยาเสพติด คือ ต้องมีอนาคต ด้วยพลังสร้างปัญญา เสนอโครงการเรียนเพื่ออาชีพ เพื่อให้เด็กที่มีปัญหาในการเรียนในระบบ สามารถเรียนเพื่อสร้างอาชีพตามความสนใจและความถนัด และต้องมีทักษะด้วยพลังครอบครัว เสนอโครงการกระบวนการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมของเด็กเยาวชนและครอบครัว (ห้องเรียนพ่อ แม่ ลูก) เพื่อเป็นที่ปรึกษาที่ดีแก่เด็กและเยาวชน เพื่อให้สามารถพูดคุยปรึกษาได้ทุกเรื่อง เด็กและเยาวชนจะได้เรียนรู้การควบคุมอารมณ์ การจัดการเกี่ยวกับความเครียด ลดความรุนแรง และใช้สติไตร่ตรองก่อนตัดสินใจ^{๓๓}

^{๓๑}ไพฑูรย์ แสงพุ่ม, “ปัจจัยที่ทำให้เยาวชนเข้าไปใช้ยาเสพติด และวิธีการ/รูปแบบการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชน”.

^{๓๒}สริตา อีระวัฒน์สกุล และคณะ, “การใช้สารเสพติดของเยาวชนสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่”, รายงานการวิจัย ศูนย์วิชาการสารเสพติดภาคเหนือ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๙).

^{๓๓}สุริยเดว ทรีปาตี และคณะ, “โครงการศึกษาเพื่อพัฒนาเครื่องมือสำรวจต้นทุนชีวิตเยาวชนเพื่อกำหนดแนวทางการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด”, รายงานการวิจัย, (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด(ป.ป.ส.), ๒๕๕๒).

ด้านการบำบัดรักษา ผลการวิจัยพบว่า เด็กและเยาวชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ด้านการบำบัดรักษาโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ ๓.ท่านคิดว่าผู้ใช้ยาเสพติดควรบำบัดรักษาในโรงพยาบาลเท่านั้น อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อที่เหลืออยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สริตา ธีระวัฒน์สกุล และคณะ** ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การใช้สารเสพติดของเยาวชนสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า มีความจำเป็นต้องพัฒนาวิธีคัดกรองเยาวชน เพื่อแยกแยะกลุ่มที่มีความพร้อมของครอบครัวว่าอยู่ในระดับใด เพื่อให้วิธีการช่วยเหลือที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายมากกว่าที่จะใช้วิธีเดียวกันทั้งหมด^{๓๔} และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **วรางคณา นพฤทธิ์** ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยและแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน ผลการวิจัยพบว่า ควรมีการทำ/พัฒนาระบบคัดกรองกลุ่มเสี่ยง ผู้เสพยาเสพติด ผู้ค้ายาเสพติดในระดับชุมชน และควรมีการสำรวจต้นทุนชีวิตของเด็กและเยาวชน การสำรวจบุคลิกภาพของเด็กและเยาวชนเป็นรายบุคคล เพื่อเตรียมการจัดกิจกรรมการบำบัด และเสริมสร้างทักษะชีวิตให้เด็กและเยาวชน ไดตามต้นทุนแต่ละด้านที่มีจุดบกพร่อง^{๓๕}

ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพและการจัดกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า เด็กและเยาวชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพและการจัดกิจกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เด็กและเยาวชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพและการจัดกิจกรรม อยู่ในระดับมากทุกข้อ สอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุริยเดว ทรีปาตี และคณะ** ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง โครงการศึกษาเพื่อพัฒนาเครื่องมือสำรวจต้นทุนชีวิตเยาวชนเพื่อกำหนดแนวทางการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด ผลการวิจัยพบว่า ต้องมีคุณค่า ด้วยพลังตนเองที่เข้มแข็ง เสนอโครงการจิตอาสา โดยมีกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กคิดเองทำเอง โดยมีประโยชน์ต่อชุมชนและมีผู้ใหญ่คอยสนับสนุนงบประมาณ ทรัพยากร และให้กำลังใจรวมทั้งความชื่นชม^{๓๖} และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **กิงกาญจน์ จงสุขไกล และคณะ** ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาสถานการณ์ปัญหาไอซ์ และแนวทางการสื่อสารเชิงป้องกัน เพื่อลดปัญหาการแพร่ระบาดในกลุ่มเด็กและเยาวชน ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมควรมีกิจกรรมด้านสารหรือเนื้อหาสาระ ที่ครอบคลุมสาระที่เป็นทั้งเชิงบวกและเชิงลบ แนวทางเชิงลบ หมายถึง การใช้ความน่ากลัว เช่น ภาพที่น่ากลัวอันเกิดจากการเสพยา รวมถึงการนำเสนอเรื่องราวที่เป็นประสบการณ์ของผู้เสพยา ซึ่งสะท้อนผลกระทบเชิงลบเพื่อเป็นอุทาหรณ์

^{๓๔} สริตา ธีระวัฒน์สกุล และคณะ, “การใช้สารเสพติดของเยาวชนสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่”.

^{๓๕} วรางคณา นพฤทธิ์, “ปัจจัยและแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน”.

^{๓๖} สุริยเดว ทรีปาตี และคณะ, “โครงการศึกษาเพื่อพัฒนาเครื่องมือสำรวจต้นทุนชีวิตเยาวชนเพื่อกำหนดแนวทางการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด”.

บทเรียนสอนใจก่อนกระทำผิด ส่วนแนวทางเชิงบวก หมายถึง การให้กำลังใจด้วยสาระที่เน้นความทันสมัย โดยหลีกเลี่ยงการตำหนิ แต่เป็นการเชื้อเชิญให้ทำพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยคนมีชื่อเสียง เช่น ดาราที่เป็นที่นิยมชื่นชอบของวัยรุ่น การสร้างสัญลักษณ์ร่วมของการไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดเพื่อก่อให้เกิดพลังของกลุ่ม และควรนำเสนอประสบการณ์ตรงในการเผชิญปัญหาและผลกระทบจากการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยการใช้บุคคลที่น่าเชื่อถือทำหน้าที่สื่อสารกับสาธารณชน การจัดกิจกรรมทางเลือก โดยนำเสนอประเด็นให้สอดคล้องกับความสนใจของสังคมเพื่อให้เป็นพลังในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และ“การป้องกันยาเสพติดโดยไม่ต้องพูดเรื่องยาเสพติด” ซึ่งหมายถึง การเสริมสร้างสถาบันครอบครัวให้มีความเข้มแข็ง เพื่อเป็นเกราะป้องกันยาเสพติด^{๓๗}

ด้านการป้องกันการกลับไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดซ้ำ ผลการวิจัยพบว่า เด็กและเยาวชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ด้านการป้องกันการกลับไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดซ้ำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เด็กและเยาวชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ด้านการป้องกันการกลับไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดซ้ำ อยู่ในระดับมากทุกข้อ สอดคล้องกับงานวิจัยของ **สริตา ธีระวัฒน์สกุล และคณะ** ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การใช้สารเสพติดของเยาวชนสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ควรมีการพัฒนารูปแบบความช่วยเหลือครอบครัวที่ตกอยู่ในภาวะวิกฤต ในการทำงานในเชิงรุกของสถานพินิจ หรือแสวงหาองค์กรเพื่อหาความร่วมมือในการช่วยเหลือทั้งครอบครัวและเยาวชน^{๓๘} สอดคล้องกับงานวิจัยของ **วรางคณา นพฤทธิ์** ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยและแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานด้านยาเสพติด ควรมีการติดตามประเมินผลเป็นระยะ เพื่อนำผลการประเมินมาแก้ไขปรับปรุงแนวทางการดำเนินงาน และควรส่งเสริมให้มีการจำหน่ายเครื่องมือสำหรับการตรวจสอบสารเสพติดอย่างง่ายที่ผู้ปกครอง ครู สามารถนำไปใช้ในการป้องปรามเด็กและเยาวชนได้ในราคาย่อมเยา^{๓๙} และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **กิงกาญจน์ จงสุขไกล** ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับยาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนในพื้นที่ภาคตะวันออก ผลการวิจัยพบว่า การป้องกันการกลับเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดซ้ำ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องเร่งให้ความสำคัญในการควบคุมปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเข้าไปมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด การปราบปรามเพื่อควบคุมการ

^{๓๗} กิงกาญจน์ จงสุขไกล และคณะ, “การศึกษาสถานการณ์ปัญหาไอซ์ และแนวทางการสื่อสารเชิงป้องกัน เพื่อลดปัญหาการแพร่ระบาดในกลุ่มเด็กและเยาวชน”, **รายงานการวิจัย**, (สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

^{๓๘} สริตา ธีระวัฒน์สกุล และคณะ, “การใช้สารเสพติดของเยาวชนสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่”.

^{๓๙} วรางคณา นพฤทธิ์, “ปัจจัยและแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน”.

แพร่ระบาดของยาเสพติดในสังคม จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการอย่างจริงจัง ควบคู่กับการปรับเปลี่ยนทัศนคติ การให้ความรู้เพื่อสร้างเป้าหมายในชีวิตให้กับเด็กและเยาวชน^{๔๐}

ด้านการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน ผลการวิจัยพบว่า เด็กและเยาวชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ด้านการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เด็กและเยาวชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ด้านการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน อยู่ในระดับมากทุกข้อ สอดคล้องกับงานวิจัยของ **สรिता อีระวัฒน์สกุล และคณะ** ได้ทำการศึกษาเรื่อง การใช้สารเสพติดของเยาวชนสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การดูแลให้ความช่วยเหลือหลังจากออกจากสถานพินิจควรให้มีความเชื่อมต่อกับชุมชน ให้ชุมชนมีศักยภาพที่จะต้องรองรับการแก้ไขปัญหาลูกหลาน^{๔๑} สอดคล้องกับงานวิจัยของ **วรางคณา นพฤทธิ์** ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยและแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน ผลการวิจัยพบว่า ต้องรณรงค์และกระตุ้นให้ครอบครัว ชุมชนตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการดำเนินกิจกรรมด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเด็กและเยาวชน ในแต่ละพื้นที่ชุมชนควรมีการศึกษาถึงปัจจัยสาเหตุของการใช้สารเสพติดในเด็กและเยาวชนกลุ่มต่างๆ ในเชิงลึกตามสภาพพื้นที่ และบริบทสิ่งแวดล้อม เพื่อนำมากำหนดแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ถูกต้องเหมาะสม มีประสิทธิภาพ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ควรเร่งปรับเปลี่ยนกระบวนการคิด ทัศนคติของคนในชุมชนที่มีต่อผู้เสพ หรือผู้ที่เคยใช้ยาเสพติด โดยสนับสนุนให้สังคมเปิดโอกาส และให้การยอมรับผู้ที่ผ่านการบำบัด^{๔๒} และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุริยเดว ทรีปาตี และคณะ** ได้ทำการศึกษาเรื่อง โครงการศึกษาเพื่อพัฒนาเครื่องมือสำรวจต้นทุนชีวิตเยาวชนเพื่อกำหนดแนวทางการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด ผลการวิจัยพบว่า เด็กและเยาวชนต้องมีแบบอย่าง ด้วยพลังชุมชน เสนอโครงการปลอดบุหรี่/เหล้า สารเสพติดในครอบครัว ชุมชน โดยดึงศาสนาเข้ามาเป็นศูนย์กลางในการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม^{๔๓}

ด้านการบูรณาการงานภาครัฐ ผลการวิจัยพบว่า เด็กและเยาวชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ด้านการบูรณาการงานภาครัฐ โดยภาพรวมอยู่ใน

^{๔๐} กิ่งกาญจน์ จงสุขไกล และนเรนทร์ ตุนทกิจ, “การกระทำความผิดซ้ำเกี่ยวกับยาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนในพื้นที่ภาคตะวันออก”, **รายงานการวิจัย**, (กลุ่มวิจัยเด็ก เยาวชนและสิ่งเสพติด สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

^{๔๑} สรिता อีระวัฒน์สกุล และคณะ, “การใช้สารเสพติดของเยาวชนสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่”.

^{๔๒} วรางคณา นพฤทธิ์, “ปัจจัยและแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน”.

^{๔๓} สุริยเดว ทรีปาตี และคณะ, “โครงการศึกษาเพื่อพัฒนาเครื่องมือสำรวจต้นทุนชีวิตเยาวชนเพื่อกำหนดแนวทางการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด”.

ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เด็กและเยาวชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ด้านการบูรณาการงานภาครัฐอยู่ในระดับมากทุกข้อ สอดคล้องกับงานวิจัยของ **นาวิ สุกวงศ์ธนา และคณะ** ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการป้องกันปัญหา ยาเสพติดสำหรับเด็กและเยาวชนอย่างยั่งยืน: ภูมิคุ้มกันเพื่อสร้างโลกสีขาว ผลการวิจัยพบว่า รัฐควรกระตุ้นให้ภาคสังคมรับรู้และมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดมากขึ้น และให้มีองค์การทางสังคมทำหน้าที่ด้านการป้องกันปัญหา ยาเสพติดแบบบูรณาการกับภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และควรมีการพัฒนาเด็กและเยาวชนควบคู่กับสถาบันสังคมหลัก ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน^{๔๔} สอดคล้องกับงานวิจัยของ **วรางคณา นพฤทธิ์** ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยและแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน ผลการวิจัยพบว่า ควรเพิ่มการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ภาคเอกชน ภาคประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนในพื้นที่ เช่น การเสนอแนวทาง โครงการตามที่เด็กและเยาวชนสนใจ องค์กรหลักในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด คือ สำนักงาน ป.ป.ส. ควรสนับสนุนให้เกิดการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดใน โรงเรียน สถานประกอบการ และชุมชน โดยสนับสนุนองค์ความรู้ แนวทางการดำเนินงานทรัพยากรในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามความเหมาะสม^{๔๕}

ด้านมาตรการทางกฎหมายและการปราบปราม ผลการวิจัยพบว่า เด็กและเยาวชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ด้านมาตรการทางกฎหมายและการปราบปราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เด็กและเยาวชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ด้านมาตรการทางกฎหมายและการปราบปรามอยู่ในระดับมากทุกข้อ สอดคล้องกับงานวิจัยของ **กิงกาญจน์ จงสุขไกล** ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การกระทำความผิดซ้ำเกี่ยวกับยาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนในพื้นที่ภาคตะวันออก ผลการวิจัยพบว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในทุกลักษณะจะต้องได้รับรู้ว่าการเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในทุกกรณีเป็นความผิดตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการกระทำความผิดในครั้งแรก หรือการกระทำความผิดซ้ำ ไม่ว่าจะเป็นการกระทำความผิดนั้นจะรุนแรงหรือไม่รุนแรง หากเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดแล้วก็ต้องได้รับโทษ และหากเป็นการกระทำความผิดร้ายแรง (ครอบครอง/จำหน่าย) ควรเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมตามปกติ เพื่อให้เข้าใจต่อโทษทางกฎหมาย มิใช่การเคลียร์กันที่โรงพักและไม่เป็นคดีความ ดังผลการศึกษาที่พบว่าก่อนจะถูกดำเนินคดีเยาวชนกระทำความผิดซ้ำๆ ต่อเนื่อง แต่

^{๔๔}นาวิ สุกวงศ์ธนา และคณะ, “แนวทางการป้องกันปัญหา ยาเสพติดสำหรับเด็กและเยาวชนอย่างยั่งยืน: ภูมิคุ้มกันเพื่อสร้างโลกสีขาว”, **รายงานการวิจัย**, (วิทยาลัยการป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, ๒๕๕๕-๒๕๕๖).

^{๔๕}วรางคณา นพฤทธิ์, “ปัจจัยและแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน”.

สามารถตกลงเจรจาและจ่ายเงินแทนการถูกดำเนินคดีความ ทำให้ไม่เกรงกลัวต่อโทษและกระทำการที่รุนแรงขึ้น^{๔๖} และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่งกาญจน์ จงสุขไกล และคณะ ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาศาสนาการณปัญหาไอซ์ และแนวทางการสื่อสารเชิงป้องกัน เพื่อลดปัญหาการแพร่ระบาดในกลุ่มเด็กและเยาวชน ผลการวิจัยพบว่า ในส่วนของการบริหารจัดการของภาครัฐที่เป็นการปราชญ์ปราชญ์ควรปฏิบัติโดยไม่แสวงหาผลประโยชน์ ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนเกิดความศรัทธา ผู้กระทำความผิดได้รับทราบถึงโทษและเข้าสู่กระบวนการทางกฎหมายเมื่อกระทำความผิด^{๔๗}

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อเป็นแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์” ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ก่อนเข้าสู่สถานพินิจ รายได้ต่อวัน ภาวะสุขภาพ และสถานภาพครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ จึงปฏิเสธสมมติฐาน ส่วนเพศมีความสัมพันธ์กับแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยสภาพแวดล้อม ส่งผลต่อแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ทั้งนี้ยังมีปัจจัยด้านอื่นที่ควรต้องนำมาวิเคราะห์และกำหนดนโยบาย เพื่อปรับปรุงแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดที่อาจจะเกิดขึ้น ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) นโยบายของรัฐควรให้ความสำคัญด้านการป้องกันและการปราบปรามยาเสพติดมากกว่าด้านการบำบัดรักษา เพราะหากสามารถป้องกันเด็กและเยาวชนไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และดำเนินการปราบปรามผู้ผลิต ผู้ค้า ปัญหายาเสพติดก็จะลดน้อยลง การบำบัดรักษาผู้ที่มีพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดแล้วนั้น ใช้ระยะเวลานานในการบำบัดและติดตามผลภายหลังการบำบัด ซึ่งมักพบว่าการเสพยาซ้ำ และกระทำความผิดในคดีอาญาต่างๆ จนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม จะทำให้เกิดปัญหาทางสังคมอื่นตามมา

๒) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการเผยแพร่วิธีการเลี้ยงดูบุตรตามช่วงวัย ตั้งแต่มีการฝากครรภ์ที่โรงพยาบาล มีเอกสารคู่มือให้บิดามารดาได้ศึกษา เพื่อการเตรียมความพร้อมและวางแผนครอบครัว

^{๔๖} กิ่งกาญจน์ จงสุขไกล และนเรนทร์ ตุนทกิจ, “การกระทำความผิดซ้ำเกี่ยวกับยาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนในพื้นที่ภาคตะวันออก”.

^{๔๗} กิ่งกาญจน์ จงสุขไกล และคณะ, “การศึกษาศาสนาการณปัญหาไอซ์ และแนวทางการสื่อสารเชิงป้องกัน เพื่อลดปัญหาการแพร่ระบาดในกลุ่มเด็กและเยาวชน”.

๓) กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ควรมีเอกสารเผยแพร่วิธีการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น การสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว การสังเกตพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลง รวมถึงแหล่งให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ปกครองเมื่อประสบปัญหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในปกครอง

๔) ต้องสร้างเครือข่ายการทำงานระดับจังหวัดเน้นเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะ ทั้งการเฝ้าระวังสถานการณ์ปัญหาพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดในรูปแบบใหม่ๆ วิธีการเสพ การค้า การขนส่ง และยาเสพติดในรูปแบบใหม่ๆ การป้องกัน การบำบัดรักษา และการติดตามภายหลังการบำบัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษา

๕) ควรมีการจัดระเบียบสังคมและชุมชนที่เข้มข้น โดยเฉพาะชุมชนที่มีแหล่งอบายมุข เป็นแหล่งการแพร่ระบาดของยาเสพติดทั้งการเสพ และการค้า เป็นชุมชนปลอดยาเสพติด

๖) ควรมีการดำเนินการกับสื่อสาธารณะจากช่องทางอินเทอร์เน็ต โดยการตรวจจับการเผยแพร่ภาพที่ไม่เหมาะสมและการกระทำที่ผิดกฎหมายต่างๆ เช่น วิธีการเสพ การสั่งซื้อยาเสพติด และควรใช้ช่องทางนี้ในการเผยแพร่โทษและพิษภัยยาเสพติดโดยตรงไปตรงมา โดยการประชาสัมพันธ์ให้น่าสนใจเหมาะสมกับวัย ยกระดับคุณภาพและปริมาณของสื่อให้มีความน่าสนใจ ที่จูงใจและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กและเยาวชน เช่น การถ่ายทำหนังสือ การโฆษณา คลิปวิดีโอ เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง

๗) ควรมีการสร้างแหล่งให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชน และครอบครัวที่ประสบปัญหาการมีพฤติกรรมใช้ยาเสพติดที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย โดยเน้นการให้ความช่วยเหลือ นอกเหนือไปจากการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เช่น คลินิกการให้คำปรึกษาเมื่อผู้ปกครองประสบปัญหาเรื่องบุตรมีพฤติกรรมการใช้ยาเสพติด เพื่อช่วยเหลือเด็กและเยาวชนก่อนการกระทำความผิด มีจิตตคติความเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม หรือการให้คำปรึกษาผ่านโทรศัพท์โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย หรือศูนย์ติดตามผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติดภายหลังการบำบัดรักษา เพื่อให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชน รวมถึงครอบครัวเมื่อประสบปัญหาในด้านๆ ต่างภายหลังการกลับคืนสู่สังคม

๘) ควรให้ความสำคัญต่อการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการอบรมสั่งสอน ให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนทั้งในระบบการศึกษา เช่น การเรียนการสอนศีลธรรมโดยเน้นการปฏิบัติมิใช่เป็นเพียงแต่การท่องจำ อาจเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดแทรกธรรมะให้สามารถเข้าใจได้ง่าย และนอกระบบการศึกษา ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน หน่วยงานของรัฐ ที่ควรส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา การสร้างค่านิยมด้านคุณธรรม จริยธรรมมากกว่าค่านิยมที่เน้นวัตถุนิยม เพื่อให้เด็กและเยาวชนรวมถึงสังคมอยู่ร่วมกันอย่างเป็นปกติสุข

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

๑) สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ควรให้ความรู้เรื่องโทษและพิษภัยของยาเสพติด ผลกระทบต่อสมองแก่เด็กและเยาวชน และครอบครัว รวมถึงอัตราโทษตามกฎหมายของการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในทุกลักษณะ และให้ความรู้ในอัตราโทษของผู้ใหญ่ เพื่อเป็นการป้องปรามการมีพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดซ้ำ ให้คำปรึกษาครอบครัวในการเลี้ยงดูบุตรที่เหมาะสมอย่างเฉพาะราย เพื่อให้ครอบครัวสามารถสะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง

๒) ต้องให้ความสำคัญในการคัดกรองผู้ที่มีพฤติกรรมการใช้ยาเสพติด เพื่อการจัดโปรแกรมบำบัดรักษาได้ตรงตามสภาพปัญหา เพราะเด็กและเยาวชนแต่ละคนมีบริบทหรือภูมิหลังที่แตกต่างกัน

๓) ควรนำครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมในทุกระยะของการบำบัดรักษา และดำเนินการบำบัดรักษาแบบองค์รวม ทั้งการดูแลทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ ควบคู่ไปกับการให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของเด็กและเยาวชน เช่น สภาพจิตใจ ปัญหาการว่างงาน การศึกษา และการขาดทักษะอาชีพ เพื่อให้การบำบัดรักษามีประสิทธิภาพมากขึ้น

๔) สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ควรจัดกิจกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพแก่เด็กและเยาวชน โดยนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมเด็กและเยาวชนภายในสถานควบคุม เช่น การไหว้พระ สวดมนต์ การนั่งสมาธิให้มีสุขภาพจิตที่ดี การค้นหาสาเหตุของปัญหาโดยการไตร่ตรองด้วยเหตุผล กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม สอนเรื่องศีล การเรียนรู้เรื่องกฎแห่งกรรม การจัดค่ายธรรมะ กิจกรรมจิตอาสาในชุมชน เพื่อปลูกฝังความมีคุณธรรมจริยธรรมในจิตใจของเด็กและเยาวชน ซึ่งจะทำให้เกิดภูมิคุ้มกันต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดเกิดความยั่งยืนยิ่งขึ้น

๕) สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ควรมีการสร้างเครือข่ายหน่วยงานต่างๆ เพื่อการจัดหางาน สร้างอาชีพ หรือด้านการศึกษาแก่เด็กเยาวชน เพื่อให้มีเป้าหมายในการดำเนินชีวิตภายหลังการปล่อยตัวและควรมีการติดตามผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติดอย่างเป็นรูปธรรม โดยความร่วมมือของหน่วยงานในท้องถิ่น และควรมีการส่งต่อข้อมูลของเด็กและเยาวชนเพื่อการดูแลต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ โดยเคารพในสิทธิของเด็กและเยาวชนรวมทั้งครอบครัว

๕) สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ควรมีการดำเนินงานเชิงรุกทั้งในครอบครัวและชุมชน โดยดำเนินการร่วมกับหน่วยงานในท้องถิ่น เช่น การลงพื้นที่ที่พบปัญหาเด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดและถูกจับกุมบ่อยครั้ง แล้วร่วมมือกับหน่วยงานท้องถิ่นในการให้ความรู้ครอบครัว และชุมชน เพื่อให้รับทราบปัญหาที่เกิดขึ้นและสามารถเฝ้าระวังปัญหาจนถึงการร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นโดยความร่วมมือของคนในชุมชนได้

๖) สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ควรพัฒนาการทำงานเป็นทีม และควรมีการถอดบทเรียนการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดในเด็กและเยาวชนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดแนวคิด หรือการประยุกต์ใช้วิธีการใหม่ๆ การรับทราบข้อมูลใหม่ๆ มาพัฒนาการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๗) สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ควรมีการแยกประเภทการควบคุมตัวเด็กและเยาวชนที่ไม่มีพฤติกรรมการใช้ยาเสพติด ออกจากเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมการใช้ยาเสพติด และการแยกประเภทเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดในคดียาเสพติดในครั้งแรก ออกจากกลุ่มที่กระทำความผิดในคดียาเสพติดหลายครั้ง เพื่อไม่ให้เกิดการเลียนแบบพฤติกรรม และเพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมในการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูเด็กและเยาวชน ได้ตรงตามสภาพปัญหา ที่มีความซับซ้อนของปัญหาที่แตกต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเด็กและเยาวชน

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อเป็นแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์” สำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะการวิจัย ดังต่อไปนี้

๑) ควรทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ในสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อค้นหาแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ที่ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

๒) ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในแต่ละด้านแบบเชิงลึก เพื่อค้นหาแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ที่เหมาะสมกับปัจจัยด้านนั้นๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ควรทำการศึกษาวิจัยการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อเป็นแนวทางการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดแห่งอื่น เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยกับงานวิจัยในครั้งนี เพื่อนำมาพัฒนาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมต่อไป

๔) ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้หลักไตรสิกขาในการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เพื่อพัฒนากระบวนการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนต่อไป